

Socialstyrelsen

Version 0,75 til afprøvning

Vejledning til indplacering af leverandører på området for autisme

Spør 2 i evalueringen af det specialiserede
socialområde (ESS)

januar 2021

Viden til gavn

Udkast

Publikationen er udgivet af

Socialstyrelsen

Edisonsvej 1

5000 Odense C

Tlf: 72 42 37 00

E-mail: info@socialstyrelsen.dk

www.socialstyrelsen.dk

Indhold

Indledning	4
Overordnede rammer for indplacering af leverandører	4
Systematik for vurdering og indplacering af leverandører	5
Målgruppespecifikke specialiseringsparametre	7
Aktiv praksis	8
Praksiserfaring	10
Uddannelsesmæssige kompetencer	13
Fagmiljø	16
Samarbejdsformer	18
Vidensudvikling	21
Metoder og faglige tilgange	24
Hjælpe midler og teknologi	27
Bilag 1: Målgruppespecifikke specialiseringsparametre for autisme	30

Indledning

Dette er en målgruppespecifik vejledning for målgruppen børn, unge og voksne med autisme. Vejledningen angiver, hvordan specialiseringsniveauet vurderes for leverandører af indsatser til målgruppen ud fra i alt otte specialiseringsparametre. Vejledningen udgør grundlaget for socialtilsynenes indplacering af cirka 50 leverandører til målgruppen.

Vejledningen er en del af et redskab, som Socialstyrelsen har udarbejdet som del af udviklingen og afprøvningen af en generel model for beskrivelse af specialiseringsniveauer.¹ Modellen omfatter målgrupper, indsatser og leverandører² på det specialiserede socialområde.

Modellen bliver udviklet og afprøvet af Socialstyrelsen i spor 2 i Social- og Indenrigsministeriets evaluering af det specialiserede socialområde³. Den skal anvendes til at skabe overblik over målgruppers forskellige behov og det landskab af leverandører af sociale indsatser, der skal kunne imødekomme disse behov.

Modellen og redskabet skal afprøves på tre målgruppeområder, herunder området for autisme. Afprøvningen er delt op i to dele, der indebærer dels udarbejdelse af målgruppebeskrivelser for målgruppen af børn, unge og voksne med autisme og dels indplacering af et udsnit af leverandørerne, der leverer sociale indsatser til denne målgruppe. Modellen skal efterfølgende, såfremt det besluttet politisk, kunne udbredes med henblik på specialeplanlægning på det specialiserede socialområde i relevant omfang og med inspiration fra sundhedsområdet.

Redskabet består ud over nærværende vejledning af tre hjælperedskaber til socialtilsynene, herunder et oplysningsskema til indhentning af data, en guide til interviews med ledere og medarbejdere hos leverandørerne og en skabelon for socialtilsynenes afrapportering.

Formålet med redskabet er at vejlede og understøtte socialtilsynene i at vurdere og indplacere de udvalgte leverandører på henholdsvis let, moderat og højt specialiseret niveau. Desuden skal redskabet bidrage til at sikre, at de fem socialtilsyn har en ensartet tilgang til indplacering af leverandørerne, og at indplacering foregår i overensstemmelse med de overordnede rammer, der er beskrevet i den generelle model for beskrivelse af specialiseringsniveauer.

I det følgende beskrives først de overordnede rammer for indplacering af leverandører og efterfølgende systematikken for vurdering og indplacering på specialiseringsniveauerne. Derefter er hvert af de otte specialiseringsparametre konkretiseret i forhold til børn, unge og voksne med autisme, og herunder er det beskrevet, hvad socialtilsynet skal vurdere inden for det enkelte specialiseringsparameter, og med hvilket datagrundlag.

Bilag 1 indeholder en oversigt over de otte specialiseringsparametre graderet i forhold til målgruppen børn, unge og voksne med autisme.

Overordnede rammer for indplacering af leverandører

Ifølge den generelle model for beskrivelse af specialiseringsniveauer opstår specialisering, når en bestemt indsats eller funktion bliver etableret med det formål at opfylde et særligt behov. Det betyder, at specialisering på socialområdet bliver til i et samspil mellem en målgruppes særlige behov, den specialiserede indsats, der kan imødekomme dette behov, og de parametre, der

¹ Den generelle model er nærmere beskrevet i notatet "Model for beskrivelse af specialiseringsniveauer".

² Leverandører forstås som sociale tilbud og andre leverandører af sociale indsatser.

³ Læs mere om evalueringen på Social- og Indenrigsministeriets hjemmeside: <https://sim.dk/arbejdsomraader/handicap/evaluering-af-det-specialiserede-socialomraade/>.

skal være opfyldt hos en leverandør for, at specialiseringen kan udvikles og opretholdes. Derfor kan specialisering på socialområdet afdækkes ved at stille og besvare følgende spørgsmål:

1. Hvad kendetegner målgruppen og dens særlige problemstillinger og behov?
2. Hvad kendetegner den sociale indsats, der kan imødekomme dette behov?
3. Hvad skal være til stede hos de leverandører, der skal levere indsatsen

Kendetegn ved målgruppens særlige problemstillinger og behov (første spørgsmål) samt kendetegn ved den indsats, der kan imødekomme behovet (andet spørgsmål) er beskrevet i målgruppebeskrivelsen for børn, unge og voksne med autisme⁴. Den målgruppenspecifikke vejledning på området for autisme og hjælperedskaberne skal understøtte socialtilsynene i at afdække og vurdere, hvad der er til stede hos de cirka 50 leverandører til målgruppen, der indgår i afprøvningen (tredje spørgsmål).

Besvarelsen af det tredje spørgsmål tager afsæt i en graduering af de otte specialiseringsparametre, der ifølge den generelle model for beskrivelse af specialiseringsniveauer skal være opfyldt for, at en leverandør kan udvikle og opretholde en specialisering af sociale indsatser på henholdsvis let, moderat og højt specialiseret niveau. De otte parametre er:

- Aktiv praksis
- Praksiserfaring
- Uddannelsesmæssige kompetencer
- Fagmiljø
- Samarbejdsformer
- Vidensudvikling
- Metoder og faglige tilgange
- Hjælpemidler og teknologi

Når specialiseringsniveauet hos en konkret leverandør skal vurderes, bliver det betragtet som en grundlæggende forudsætning, at leverandøren har den *fornødne* kvalitet til at kunne indgå i forsyningen på området – uanset specialiseringsniveau. Det indgår derved ikke i vurderingen af en leverandørs specialiseringsniveau, om leverandøren har lav eller høj kvalitet.

For sociale tilbud, der er omfattet af socialtilsynslovens § 4, stk. 1, nr. 2-4, er det socialtilsynene, der med afsæt i otte kvalitetstemaer godkender og fører driftsorienteret tilsyn.⁵ For at være godkendt er det en betingelse, at socialtilsynenes samlede vurdering viser, at tilbuddet har den fornødne kvalitet.

For leverandører, der leverer indsatser efter serviceloven, men ikke er omfattet af socialtilsynet, er det ifølge servicelovens § 148 a kommunen, der fører et generelt driftsorienteret tilsyn med egne tilbud eller med private tilbud beliggende i kommunen. Det omfatter tilsyn med tilbuddenes personale, bygninger og økonomi. Det er kommunerne, der vurderer, om disse tilbud kan indgå i forsyningen på det specialiserede socialområde.

Systematik for vurdering og indplacering af leverandører

Forløbet for socialtilsynenes indplacering af en leverandør består af følgende tre skridt:

⁴ *Børn, unge og voksne med autisme. Målgruppebeskrivelse i forbindelse med spor 2 i evalueringen af det specialiserede socialområde.* Socialstyrelsen. December 2020.

⁵ "Uddannelse og beskæftigelse", "selvstændighed og relationer", "målgrupper, metoder og resultater", "sundhed og trivsel", "organisation og ledelse", "kompetencer", "økonomi" og "fysiske rammer", jf. socialtilsynslovens § 6, stk. 2.

- *Dataindhentning.* Socialtilsynene indhenter en række forskellige data om leverandøren for at vurdere specialiseringsniveauet. Disse data indhentes via et oplysningsskema og via et besøg hos leverandøren, hvor ledelsen og udvalgte medarbejdere interviewes.
- *Vurdering og indplacering.* Socialtilsynene vurderer på baggrund af de indhentede data, hvilket specialiseringsniveau leverandøren skal indplaceres på.
- *Afreportering.* Socialtilsynene udarbejder en kort skriftlig rapport, hvoraf begrundelsen for indplaceringen fremgår.

Socialtilsynenes indplacering af leverandørerne på let, moderat og højt specialiseringsniveau foregår med afsæt i en fast systematik, der tager afsæt i tre overordnede hensyn:

1. *Gennemsigtighed.* Det skal være tydeligt for den enkelte leverandør, hvad der ligger bag indplaceringen, og hvilken sammenhæng der er mellem vurderingen af de otte specialiseringsparametre og den samlede indplacering.
2. *Forudsigelighed.* Der skal være en forudsigelig sammenhæng mellem vurderingen af de otte specialiseringsparametre og den samlede indplacering på specialiseringsniveau.
3. *Ensartethed.* Der skal være en ensartethed i vurderingerne på tværs af de gennemførte vurderinger af specialiseringsniveauer. Det skal bidrage til at sikre, at to leverandører, der bliver vurderet ens i de otte specialiseringsparametre, også bliver indplaceret på det samme specialiseringsniveau.

For hvert specialiseringsparameter vurderer socialtilsynene, om en leverandør opfylder kravene på enten let, moderat eller højt specialiseringsniveau. På baggrund af denne vurdering af hvert parameter indplaceres tilbuddet på et af de tre specialiseringsniveauer efter en foruddefineret systematik. Socialtilsynene foretager således alene en faglig vurdering i forbindelse med vurderingen af det enkelte specialiseringsparameter. Den endelige indplacering af en leverandør på let, moderat eller højt specialiseringsniveau foretages efter en foruddefineret fast systematik, jf. boks 1 nedenfor. Denne systematik bidrager til, at der tages højde for de tre overordnede hensyn.

Ved indplaceringen af leverandørerne vil de otte specialiseringsparametre i afprøvningen blive vægtet lige. Afprøvningen skal vise, om der efterfølgende er behov for en prioritering eller sortering i parametrene.

I systematikken for indplacering på de forskellige specialiseringsniveauer er udgangspunktet, at alle leverandører hører under det specialiserede socialområde og dermed som minimum er let specialiserede.

Boks 1: Systematik for indplacering af leverandører på de tre specialiseringsniveauer

Specialiseringsniveau	Indplacering
Let	Alle leverandører på det specialiserede socialområde er i udgangspunktet minimum let specialiserede.
Moderat	Leverandører, der opfylder minimum syv specialiseringsparametre på moderat eller højt niveau, indplaceres som moderat specialiserede.
Højt	Leverandører, der opfylder minimum syv specialiseringsparametre på højt niveau og maksimum ést på moderat niveau, indplaceres som højt specialiserede.

Målgruppespecifikke specialiseringsparametre

I dette afsnit udfoldes de otte specialiseringsparametre i forhold til målgruppen børn, unge og voksne med autisme. Formålet er at vejlede socialtilsynene i, hvordan leverandører af sociale indsatser til målgruppen kan indplaceres på de tre specialiseringsniveauer.

Specialiseringsparametrene for målgruppen er udarbejdet på baggrund af de overordnede rammer for specialisering, der fremgår af den generelle model, og med udgangspunkt i målgruppebeskrivelsen for børn, unge og voksne med autisme.

For hvert specialiseringsparameter er der først en kort beskrivelse af det overordnede indhold i specialiseringsparametre, som det er formuleret i den generelle model. Derefter følger en oversigt over kravene på hvert af de tre specialiseringsniveauer i relation til målgruppen ledsaget af eksempler på, hvordan det kan komme til udtryk i praksis. Derudover er det beskrevet, hvad socialtilsynene skal vurdere inden for det enkelte specialiseringsparameter og på hvilket datagrundlag.

For hvert parameter er der henvist til udvalgt viden fra målgruppebeskrivelsen for børn og unge med autisme, hvor der findes uddybende beskrivelser af målgruppens funktionsevne, herunder fysiske og psykiske funktionsnedsættelser, psykiske vanskeligheder og sociale problemer. Her findes også beskrivelser af målgruppens behov for indsatser og det faglige indhold i indsatserne, som kan imødekomme målgruppens behov på de tre specialiseringsniveauer.

Målgruppebeskrivelsen for børn og unge med autisme udgør således et væsentligt vidensgrundlag for socialtilsynenes vurdering af leverandørernes specialiseringsniveau, og den er et vigtigt supplement til denne vejledning.

Aktiv praksis

I den generelle model beskrives aktiv praksis således:

En aktiv praksis er en grundlæggende forudsætning for at udvikle og vedligeholde medarbejdernes kompetencer i både let, moderat og højt specialiserede indsatser til en afgrænset målgruppe med et sammenligneligt indsatsbehov. Det har rod i ideen om, at "øvelse gør mester". Medarbejderne skal med henblik på at opnå relevant praksiserfaring derfor have mulighed for at kunne bringe deres kompetencer i spil ved at levere sociale indsatser til et antal borgere i samme målgruppe gennem en aktiv praksis.

På let og moderat specialiseret niveau vil der typisk være et tilstrækkeligt underlag af borgere i målgruppen ud fra en antagelse om, at de fleste kommuner på det let specialiserede niveau og et større antal kommuner på det moderat specialiserede niveau har mulighed for at opnå et underlag for at udvikle og opretholde den sociale indsats til egne borgere.

Det vil for let og moderat specialiserede leverandører alt andet lige være lettere at levere indsatser til et tilstrækkeligt antal borgere i målgruppen end for højt specialiserede leverandører, fordi der på det højt specialiserede niveau typisk er tale om væsentligt mindre målgrupper, hvor en mindre del af kommunerne alene kan opnå underlaget for at udvikle og opretholde den sociale indsats til egne borgere i målgruppen. Derfor bliver der på det højt specialiserede niveau under hensyntagen til målgruppespecifikke forhold og forskellige leverandørtyper formuleret minimumskrav til antallet af borgere i målgruppen hos leverandøren.

Boks 2: Aktiv praksis i forhold til børn, unge og voksne med autisme

	Let specialiseret	Moderat specialiseret	Højt specialiseret
Målgruppe-specifik graduering	Døgn- og botilbud samt botilbudslignende tilbud omfattet af socialtilsynslovens §§ 4, stk. 1, nr. 2-3 har det seneste kalenderår leveret let specialiserede indsatser til minimum fem børn, unge eller voksne i den specifikke del af målgruppen ⁶ .	Døgn- og botilbud samt botilbudslignende tilbud omfattet af socialtilsynslovens §§ 4, stk. 1, nr. 2-3 har det seneste kalenderår leveret moderat specialiserede indsatser til minimum fem børn, unge eller voksne i den specifikke del af målgruppen.	Døgn- og botilbud samt botilbudslignende tilbud omfattet af socialtilsynslovens §§ 4, stk. 1, nr. 2-3 har det seneste kalenderår leveret højt specialiserede indsatser til minimum fem børn, unge eller voksne i den specifikke del af målgruppen.
Eksempler	Leverandøren har i løbet af det seneste kalenderår leveret let specialiserede indsatser til minimum fem eller ti børn, unge eller voksne med autisme	Leverandøren har i løbet af det seneste kalenderår leveret moderat specialiserede indsatser til minimum fem eller ti børn, unge eller voksne med	Leverandøren har i løbet af det seneste kalenderår leveret højt specialiserede indsatser til minimum fem eller ti børn, unge eller voksne med en grad

⁶ Med "den specifikke del af målgruppen" menes børn og unge eller voksne med autisme, der har behov for henholdsvis let, moderat eller højt specialiserede indsatser.

	Let specialiseret	Moderat specialiseret	Højt specialiseret
	med behov for let støtte. Det kan fx være børn, unge eller voksne med autisme, der i let grad påvirker funktionsevnen, så de har behov for støtte til i planlægning af dagligdagsaktiviteter og/eller skole og fritid.	autisme i en grad, som påvirker den mentale og fysiske funktionsevne i moderat grad. Det kan fx være børn, unge eller voksne med autisme og samtidig en grad af angst, der medfører, at personen isolerer sig socialt.	af autisme, eventuel komorbiditet eller sociale problemstillinger, som gør, at personens livsførelse i høj grad er påvirket. Det kan fx være børn, unge eller voksne med autisme og udviklingshæmning med betydelig udfordrende adfærd.

En aktiv praksis hos leverandører af indsatser til børn, unge og voksne med autisme er kendetegnet ved, at medarbejderne har mulighed for at kunne bringe deres kompetencer i spil ved at levere indsatser til minimum fem eller minimum ti børn, unge eller voksne med autisme i samme målgruppe. Det vil sige, at det skal være minimum fem eller minimum ti børn, unge eller voksne med autisme, som har behov for indsatser på samme specialiseringsniveau. Denne skelnen mellem indsatstyper skyldes, at en leverandørs indsats til borgere i døgn- og botilbud samt botilbudslignende tilbud er mere omfangsrig og dermed giver bedre grundlag for at sikre ”øvelse gør mester” end ved indsatser, der ikke omfatter et døgnophold.

En aktiv praksis forudsætter for leverandører på let specialiseringsniveau således, at der er tale om børn, unge og voksne med få og afgrænsede problemstillinger og behov for en eller få enkeltstående ydelser eller foranstaltninger. På moderat niveau skal der være tale om børn, unge og voksne med en eller flere problemstillinger og behov for en sammensætning af flere ydelser eller foranstaltninger i en integreret indsats. I forhold til leverandører på højt specialiseringsniveau skal børnene, de unge eller de voksne have særligt komplekse problemstillinger og behov for en særligt tilrettelagt indsats sammensat af flere ydelser eller foranstaltninger.

Socialtilsynets vurdering af specialiseringsparameteret Aktiv praksis

Socialtilsynet skal undersøge, hvor mange børn, unge eller voksne med autisme på henholdsvis let, moderat og højt specialiseret niveau leverandøren har leveret indsatser til det seneste kalenderår.

Socialtilsynet skal vurdere, om leverandøren har en aktiv praksis, herunder:

- om de børn, unge eller voksne med autisme, som leverandøren leverer indsatser til, har behov for en let, moderat eller højt specialiseret indsats.
- om leverandøren leverer indsatser til et tilstrækkeligt antal børn, unge eller voksne med autisme i den specifikke del af målgruppen til at opretholde en specialisering på hhv. let, moderat eller højt specialiseret niveau.

Datagrundlag

- Liste over de børn, unge eller voksne med autisme, som leverandøren har leveret indsatser til i løbet af det seneste kalenderår med oplysninger om, hvilke fysiske og psykiske funktionsnedsættelser, psykiske vanskeligheder eller sociale problemer børnene, de unge eller de voksne har⁷.
- Interview med ledelse, hvis der er behov for uddybning af oplysningerne indhentet via oplysningsskemaet.

⁷ Leverandøren angiver oplysningerne i oplysningsskemaet i pseudonymiseret form. Det vil sige, at leverandøren ikke må angive oplysninger, der kan være personhenførbare så som navne, personnumre mv. Dette er tydeliggjort for leverandøren i vejledningen til udfyldelse af oplysningsskemaet og understøttes samtidigt af den måde, oplysningsskemaet er opbygget på.

Praksiserfaring

I den generelle model beskrives praksiserfaring således:

Praksiserfaring forstås som medarbejdernes relevante og dokumenterbare erfaring med at levere indsatser på de respektive specialiseringsniveauer til målgruppen. Eksempelvis skal medarbejderne, der leverer indsatser på moderat specialiseret niveau, have erfaring med at levere indsatser til borgere, der har en eller flere fysiske og psykiske funktionsnedsættelser, psykiske vanskeligheder eller sociale problemer, der samlet påvirker funktionsevnen i moderat grad. Det er væsentligt, at en relevant andel af medarbejderne hos en leverandør har en relevant praksiserfaring med at levere indsatser til en afgrænset målgruppe på et givet specialiseringsniveau.

På let specialiseret niveau skal medarbejderne have relevant praksiserfaring med indsatser til den specifikke målgruppe, mens der på moderat og højt specialiseret niveau eksempelvis vil blive stillet krav om, at en relevant andel af medarbejderne har mindst et antal års praksiserfaring med at levere højt specialiserede indsatser til borgere med særligt komplekse udfordringer og behov for en særligt tilrettelagt indsats.

Boks 3: Praksiserfaring i forhold til børn, unge og voksne med autisme

	Let specialiseret	Moderat specialiseret	Højt specialiseret
Målgruppe-specifik graduering	De medarbejdere, der arbejder med børn, unge eller voksne med autisme, har samlet set ⁸ praksiserfaring, der er relevant i forhold til at levere indsatser på let specialiseringsniveau.	Minimum halvdelen af de medarbejdere, der arbejder med børn, unge eller voksne med autisme, har minimum to års praksiserfaring, der er relevant i forhold til at levere indsatser på moderat specialiseringsniveau.	Minimum halvdelen af de medarbejdere, der arbejder med børn, unge eller voksne med autisme, har minimum fire års praksiserfaring, der er relevant i forhold til levere indsatser på højt specialiseringsniveau.
Eksempler	Relevant praksiserfaring i forhold til at levere indsatser på let specialiseret niveau til børn, unge eller voksne med autisme er fx erfaring fra arbejdet med at støtte op om kommunikation, udvikling og fastholdelse af relationer og motivationsarbejde i samarbejde med personen med autisme som fx støttekontaktperson.	Relevant praksiserfaring i forhold til at levere indsatser på moderat specialiseret niveau til børn, unge og voksne med autisme er fx praksiserfaring med støtte til selvstændighed, udvikle og træne kommunikative evner samt sociale, personlige og praktiske færdigheder fx som pædagog på specialskole, autismlinje på STU eller i botilbud.	Relevant praksiserfaring i forhold til at levere indsatser på højt specialiseret niveau til børn, unge og voksne med autisme er fx praksiserfaring med at støtte personen med autisme i forhold til komorbiditet og stressbelastning. Det kan også være erfaringer med kontinuerlig hjælp og støtte til kommunikation og sprogudvikling samt stor erfaring med at kunne støtte personen til at indgå i socialt samvær/danne relationer og arbejde med konfliktløsning og udfordrende adfærd. Endvidere at kunne arbejde med alternativ kommunikation og forstå personens

⁸ Med samlet set menes i medarbejdergruppen samlet set. Her er således ikke krav til, hvor mange medarbejdere, der skal have praksiserfaring eller hvor mange års praksiserfaring det skal være. Udgangspunktet er, at der kan bruges samme tilgang som i kvalitetsmodellen, når det skal vurderes om medarbejdergruppen samlet set har relevant uddannelse, viden og erfaring.

	Let specialiseret	Moderat specialiseret	Højt specialiseret
			basale behov, fx som fagperson i specialbørnehaver, bo-steder eller behandlingsskoler.

Det gælder for alle specialiseringsniveauer, at medarbejdernes praksiserfaring skal være relevant i forhold til den specifikke del af målgruppen. Eksempler på målgruppens behov for indsats på de tre specialiseringsniveauer kan ses i målgruppebeskrivelsen⁹.

På både let, moderat og højt specialiseret niveau er der behov for, at de medarbejdere, der samarbejder med personer med autisme i indsatserne, har autismspecifik praksiserfaring, som imødekommer målgruppens behov for rådgivning, støtte og hjælp på det pågældende niveau. Erfaring skal således vurderes ift., om de matcher personer med autisms differentierede behov. Jo højere specialiseringsniveau, jo flere års erfaring er det nødvendigt at medarbejderne har. Dette ud fra en betragtning om, at praksiserfaring styrker færdighedsniveauet, således at det kræver to til tre års erfaring at blive kompetent, mens det kræver tre til fem års erfaring at blive kyndig¹⁰.

Væsentlig autismspecifik praksiserfaring er fx¹¹:

- Erfaring med at arbejde med motivation med udgangspunkt i personens individuelle funktionsevne og interesser, erfaring med at praktisere kommunikation, som er visuelt underbygget og med opmærksomhed på personens latetid.
- Erfaring med at praktisere struktur, forudsigelighed og genkendelighed.
- Erfaring med at opbygge en relation, hvor tydelighed, logik og fakta, herunder at samarbejde omkring et tydeligt formål, er bærende elementer.
- Erfaring med at praktisere samarbejde med øvrige aktører indenfor og på tværs af sektorer omkring en fælles faglig tilgang og ramme, som er meningsgivende og sammenhængende for personen med autisme.

Socialtilsynets vurdering af specialiseringsparameteret Praksiserfaring

Socialtilsynet skal undersøge, hvilken og hvor mange års praksiserfaring medarbejderne har med at arbejde med børn, unge eller voksne med autisme.

Socialtilsynet skal vurdere, om medarbejderne har relevant praksiserfaring, herunder:

- hvor mange medarbejdere, der har erfaring med at levere indsatser til børn, unge eller voksne med autisme.
- om den praksiserfaring, medarbejderne har, er relevant set i forhold til kravene på let, moderat eller højt specialiseret niveau.
- om andelen af medarbejdere med relevant praksiserfaring svarer til kravene på let, moderat eller højt specialiseret niveau.

Datagrundlag

- Liste over de medarbejdere, som er ansat hos leverandøren, som arbejder med målgruppen med angivelse af, hvilken og hvor mange års praksiserfaring de enkelte medarbejdere har med at arbejde med børn, unge eller voksne med autisme.

⁹ Målgruppebeskrivelse for børn, unge og voksne med autisme, s. 23-34.

¹⁰ Patricia Brenner: "Fra novice til ekspert - mesterlighed og styrke i klinisk sygeplejepraksis". Munksgaard. 2013.

¹¹ Målgruppebeskrivelse for børn, unge og voksne med autisme, s. 36.

- Interview med ledelse, hvis der er behov for uddybning af oplysninger indhentet via oplysningskemaet.

Udkkast

Uddannelsesmæssige kompetencer

I den generelle model beskrives uddannelsesmæssige kompetencer således:

Uddannelsesmæssige kompetencer forstås som en medarbejders viden og færdigheder opnået via relevant faglig grund-, efter- og videreuddannelse. Sociale indsatser på tværs af de tre specialiseringsniveauer forudsætter, at en relevant andel af medarbejderne har de uddannelsesmæssige kompetencer, der er nødvendige i forhold til den afgrænsede målgruppes problemstillinger og behov.

På alle tre specialiseringsniveauer er det væsentligt, at medarbejderne har nødvendige uddannelsesmæssige kompetencer. På moderat og højt specialiseret niveau skal medarbejderne i relevant omfang desuden have særlige uddannelser eller certificeringer, der eksempelvis kan knytte sig til særlige metoder, hjælpemidler eller teknologi, der er centrale i en integreret eller en særligt tilrettelagte indsats. På alle tre specialiseringsniveauer vil der blive stillet krav om, at en relevant andel af medarbejderne har nødvendige uddannelsesmæssige kompetencer.

Leverandøren kan sikre nødvendige uddannelsesmæssige kompetencer, der er relevante for indsatsen, enten ved brug af leverandørens medarbejdere eller af eksterne aktører.

Boks 4: Uddannelsesmæssige kompetencer i forhold til børn, unge og voksne med autisme

	Let specialiseret	Moderat specialiseret	Højt specialiseret
Målgruppe-specifik graduering	De medarbejdere, der arbejder med børn, unge og voksne med autisme, har samlet set ¹² nødvendige grund- og efteruddannelser ¹³ i forhold til at levere indsatser på let specialiseringsniveau.	Minimum halvdelen af de medarbejdere, der arbejder med børn, unge og voksne med autisme, har nødvendige grund- og efteruddannelser i forhold til at levere indsatser på moderat specialiseringsniveau.	Minimum halvdelen af de medarbejdere, der arbejder med børn, unge og autisme, har nødvendige grund-, efter- og videreuddannelser samt eventuelle særlige uddannelser eller certificeringer i forhold til at levere indsatser på højt specialiseringsniveau.
Eksempler	Nødvendige grunduddannelser er fx pædagoger, pædagogiske assistenter, lærere, psykologer, fysio- og ergoterapeuter eller logopæder. Nødvendige efteruddannelser er fx kurser, der giver viden om autisme og relateret komorbiditet.	Nødvendige grunduddannelser er fx pædagoger, pædagogiske assistenter, lærere, social- og sundhedsassistenter, fysio- og ergoterapeuter, logopæder, psykologer, psykiatere, sygeplejersker eller sundhedsplejersker. Nødvendige efteruddannelser er fx kurser og uddannelser, der giver viden og færdigheder i forhold til autisme og relatere-	Nødvendige grunduddannelser er fx pædagoger, pædagogiske assistenter, lærere, social- og sundhedsassistenter, fysio- og ergoterapeuter, logopæder, psykologer, psykiatere, sygeplejersker eller sundhedsplejersker. Nødvendige efter- og videreuddannelser er fx kurser og uddannelser, der giver viden og færdigheder om autisme og

¹² Med samlet set menes i medarbejdergruppen samlet set. Her er således ikke specifikke krav til, hvor stor en andel af medarbejdere, der skal have de nødvendige grund- og efteruddannelser. Udgangspunktet er, at der kan bruges samme tilgang som i kvalitetsmodellen, når det skal vurderes, om medarbejdergruppen samlet set har relevant uddannelse, viden og erfaring.

¹³ Efteruddannelse er almindeligvis defineret som ajourførende uddannelsesaktiviteter, herunder kurser, der skal sikre, at den enkelte kontinuerligt er opdateret i forhold til de krav og forventninger, der stilles til professionsudøvelsen. Videreuddannelse er defineret som længerevarende uddannelsesforløb, der kvalificerer til at varetage funktioner på et højere niveau end grunduddannelsen. (Dansk Socialrådgiverforening: <https://dsr.dk/job-og-karriere/efter-og-videreuddannelse/forskellen-paa-efter-og-videreuddannelse>).

	Let specialiseret	Moderat specialiseret	Højt specialiseret
		de komorbiditet og viden om, hvordan tilstødende vanskeligheder forebygges og behandles, således at tilstanden ikke forværres. Afhængig af målgruppens kommunikative funktionsevne kan nødvendige efteruddannelser også omhandle træning i at anvende alternative kommunikationsformer.	relaterede komorbiditet og viden om, hvordan andre tilstødende vanskeligheder forebygges og behandles, således at tilstanden ikke forværres, fx neuropædagogik eller neuropsykologi. Det kan også være særlige uddannelser eller certificeringer i at anvende særlige metoder.

Det kræver stor viden og autismespecialiserede kompetencer, at støtte børn, unge og voksne med behov for omfattende og/eller komplekse former for støtte. Fagpersonerne skal have indgående viden om autisme, metoder og tilgange, der tilpasses den enkelte.

Der kan være brug for psykiatere, psykologer, pædagoger, lærere, logopæder og fysio- og ergoterapeuter, som har stor viden om autisme. Når autisme optræder sammen med komorbide tilstande og andre tilstødende vanskeligheder, så som angst, belastningsreaktioner, selvskadende eller udfordrende adfærd, er der brug for stor viden om autismen og de komorbide tilstandes indbyrdes virkninger. Ligesom socialrådgivere og andre fagfolk, der er i kontakt med personer med autisme, bør have en elementær viden om og forståelse for funktionsnedsættelsen, samt hvordan autismen kommer til udtryk hos den enkelte person. Fagpersonerne skal arbejde sammen og sammensætte en fælles og helhedsorienteret behandling, hjælp og støtte sammen med personen med autisme og eventuelt dennes forældre/pårørende¹⁴.

Erfaring fra praksis viser, at en af de måder, hvorpå fagpersoner kan udvikle deres kompetencer på de forskellige specialiseringsniveauer inden for autismeområdet, er via mesterlæreprincipperne. Autismekyndige og højt specialiserede fagpersoner har ud over deres faglige grund- og efteruddannelser ofte årelang og specifik erfaring med at arbejde inden for feltet. For fortløbende at uddanne nye medarbejdere, kræver det en tydelige kompetencestrategi, som understøtter den løbende faglige kompetenceudvikling på tilbuddet¹⁵.

Socialtilsynets vurdering af specialiseringsparameteret Uddannelsesmæssige kompetencer

Socialtilsynet skal undersøge de uddannelsesmæssige kompetencer hos alle medarbejdere, der aktuelt er ansat hos leverandøren til at arbejde med målgruppen. Det vil sige både fastansatte og timeansatte samt vikarer og eventuelle eksterne konsulenter/eksperter m.fl., som leverandøren bruger i forhold til at sikre de nødvendige kompetencer hos leverandøren.

Socialtilsynet skal vurdere, om en relevant andel af medarbejdere har de nødvendige uddannelsesmæssige kompetencer, herunder:

- hvor stor en andel af medarbejderne, der har de grund- efter og videreuddannelser, der er nødvendige i forhold til den specifikke del af målgruppen, samt om andelen svarer til kravene på højt, moderat eller let specialiseret niveau.

¹⁴ Målgruppebeskrivelse for børn, unge og voksne med autisme, s. 37.

¹⁵ Målgruppebeskrivelse for børn, unge og voksne med autisme, s. 40.

- hvor stor en andel af de fastansatte medarbejdere har de særlige uddannelser eller certificeringer, der er nødvendige i forhold den specifikke del af målgruppen, samt om andelen svarer til kravene på højt, moderat eller let specialiseret niveau.
- hvordan leverandøren eventuel gør brug af eksterne aktører, og om dette sikrer, at de nødvendige uddannelsesmæssige kompetencer er til stede.

Datagrundlag

- Liste over medarbejdere, der arbejder med målgruppen, med angivelse af relevante grund-, efter- og videreuddannelse(r) samt særlige uddannelser eller certificeringer.
- Beskrivelse af, hvordan kompetencer eventuelt sikres ved brug af eksterne aktører. Med angivelse af, hvordan samt i hvilket omfang disse aktører indgår i indsatsen.
- Interview med ledelse og medarbejdere.

Udkkast

Fagmiljø

I den generelle model beskrives fagmiljø således:

Et fagmiljø består af både medarbejdere og en ledelse med relevante kompetencer, der leverer indsatser til en given målgruppe. "Øvelse gør mester" betyder ikke kun, at den enkelte medarbejder har mulighed for at udvikle og vedligeholde sine kompetencer gennem en aktiv praksis. Det omfatter også, at et fagmiljø som helhed har et tilstrækkeligt antal medarbejdere med relevant praksiserfaring og nødvendige uddannelsesmæssige kompetencer for at kunne sikre robusthed i fagmiljøet. Det skal sikre, at relevante kompetencer er til stede alle dage, året rundt – også ved sygdom og ferie.

Et robust fagmiljø indebærer for det første en organisatorisk robusthed, der kan imødegå sårbarhed i forhold til sygemeldinger, medarbejderudskiftninger eller lignende, med henblik på at sikre, at relevante kompetencer kontinuerligt er til stede. Et robust fagmiljø indebærer for det andet en faglig robusthed med henblik på at kunne udveksle erfaringer, sikre faglig sparring og være i stand til at vedligeholde og udvikle kompetencerne. Et robust fagmiljø skal således – særligt på det højt specialiserede niveau – bidrage til at sikre en længere planlægningshorisont, så leverandøren har mulighed for selv at kunne udvikle de rette kompetencer i medarbejderstaben.

Det er på alle specialiseringsniveauer væsentligt, at der er robusthed i leverandørens faglige miljø med henblik på at kunne udvikle og opretholde det rette niveau af specialisering. På højt specialiseret niveau kan det være mere vanskeligt at opretholde sin specialisering, hvis leverandøren har få medarbejdere til at kunne sikre en faglig robusthed, fordi der typisk er tale om væsentligt mindre målgrupper.

Boks 5: Fagmiljø i forhold til børn, unge og voksne med autisme

	Let specialiseret	Moderat specialiseret	Højt specialiseret
Målgruppe-specifik graduering	Leverandøren har kapacitet og robusthed til kontinuerligt at levere indsatser på let specialiseringsniveau. Det indebærer dels, at leverandøren sikrer, at relevante kompetencer kontinuerligt er til stede – også ved sygdom og ferie i medarbejdergruppen, og dels, at der er mulighed for erfaringsudveksling og faglig sparring.	Leverandøren har kapacitet og robusthed til kontinuerligt at levere indsatser på moderat specialiseringsniveau. Det indebærer dels, at leverandøren sikrer, at relevante kompetencer kontinuerligt er til stede – også ved sygdom og ferie i medarbejdergruppen, og dels, at der er mulighed for erfaringsudveksling og faglig sparring.	Leverandøren har kapacitet og robusthed til kontinuerligt at levere indsatser på højt specialiseringsniveau. Det indebærer dels, at leverandøren sikrer, at relevante kompetencer kontinuerligt er til stede – også ved sygdom og ferie i medarbejdergruppen, og dels, at der er mulighed for erfaringsudveksling og faglig sparring.
Eksempler	Antallet af medarbejdere med relevant praksiserfaring og nødvendige uddannelsesmæssige kompetencer er tilstrækkeligt til, at den let specialiserede indsats kan varetages alle dage, året rundt. Antallet vurderes i forhold til det konkrete tilbuds størrelse. Medarbejderne har mulighed	Antallet af medarbejdere med relevant praksiserfaring og nødvendige uddannelsesmæssige kompetencer er tilstrækkeligt til, at den moderat specialiserede indsats kan varetages alle dage, året rundt. Antallet vurderes i forhold til det konkrete tilbuds størrelse. Medarbejderne har mulighed	Antallet af medarbejdere med relevant praksiserfaring og nødvendige uddannelsesmæssige kompetencer er tilstrækkeligt til, at den højt specialiserede indsats kan varetages alle dage, året rundt. Antallet vurderes i forhold til det konkrete tilbuds størrelse. Medarbejderne har mulighed

	Let specialiseret	Moderat specialiseret	Højt specialiseret
	for erfaringsudveksling og faglig sparring.	for erfaringsudveksling og faglig sparring.	for erfaringsudveksling og faglig sparring.

Organisatorisk robusthed skal kunne imødegå sårbarhed i forhold til sygemeldinger, medarbejderudskiftninger eller lignende, med henblik på at sikre, at relevante kompetencer kontinuerligt er til stede. Den faglige robusthed skal sikre erfaringsudvikling og faglig sparring, så leverandørerne kan være i stand til at vedligeholde og udvikle kompetencerne.

Socialtilsynets vurdering af specialiseringsparameteret Fagmiljø

Socialtilsynet skal undersøge robustheden i leverandørens fagmiljø.

Socialtilsynet skal vurdere, om der er robusthed i leverandørens fagmiljø, så leverandøren kan udvikle og opretholde det rette niveau af specialisering, herunder:

- om leverandøren har kapacitet og robusthed til at varetage opgaverne alle dage, året rundt. Det vil sige, om leverandøren kan sikre, at indsatserne kan gives og de relevante kompetencer er til stede også under sygdom og ferie i medarbejdergruppen.
- om der er et tilstrækkeligt antal medarbejdere med relevant praksiserfaring og de nødvendige uddannelsesmæssige kompetencer, hvilket skal vurderes i forhold til leverandørens størrelse.
- om medarbejderne har mulighed for erfaringsudveksling og faglig sparring.

Datagrundlag

- Leverandørens beskrivelse af, hvordan de sikrer, at de rette kompetencer er til stede, og at de kan levere indsatserne alle dage, hele året.
- Leverandørens beskrivelse af deres praksis i forhold til erfaringsudveksling og faglig sparring, herunder fx beskrivelse af kultur og struktur for faglig sparring i det daglige.
- Oplysninger om medarbejderes uddannelsesmæssige kompetencer og antal års praksiserfaring indhentes og bruges i forbindelse med vurderingen af parametrene "Uddannelsesmæssige kompetencer" og "Praksiserfaring". Disse oplysninger kan holdes op mod antallet af børn, unge og voksne med autisme, som leverandøren leverer indsatserne til.
- Interview med ledelse og medarbejdere, herunder fx interview med ledelsen om, hvordan de sikrer organisatorisk robusthed, herunder sikrer de nødvendige kompetencer ved ferie og sygdom samt om og hvordan de understøtter udvikling og opretholdelse af et robust fagmiljø. Interview med medarbejdere om, hvordan erfaringsudveksling og faglig sparring foregår i praksis.

Samarbejdsformer

I den generelle model beskrives samarbejdsformer således:

Samarbejdsformer omfatter, at medarbejderne systematisk samarbejder med andre faggrupper med henblik på at sikre et sammenhængende borgerforløb. Tværfagligt samarbejde dækker over dels samarbejde mellem faggrupperne internt i fagmiljøet og dels samarbejde med eksterne aktører, der kan bidrage med nødvendige faglige kompetencer, hvis leverandøren ikke har alle nødvendige kompetencer fastansat. Tværsektorielt samarbejde dækker over samarbejde med faggrupper fra andre sektorer. En systematik både i forhold til tværfagligt samarbejde med eksterne aktører og i forhold til tværsektorielt samarbejde kan for eksempel være forankret i procedurebeskrivelser eller formaliserede samarbejdsaftaler.

På let specialiseret niveau vil der være fokus på, om medarbejderne kan gennemføre en indsats selvstændigt og ved behov kan arbejde tværfagligt og tværsektorielt om koordinering, hvor der for eksempel skal samarbejdes tæt med almenområdet. På moderat og højt specialiseret niveau er der fokus på, at medarbejderne har en systematik til at arbejde tværfagligt og tværsektorielt om at koordinere – og samarbejde om – indsatser på tværs af sektorer. Det kan eksempelvis være relevant at koordinere og samarbejde med fagpersoner fra sundhedsområdet, beskæftigelsesområdet eller undervisningsområdet.

Boks 6: Samarbejdsformer i forhold til børn, unge og voksne med autisme

	Let specialiseret	Moderat specialiseret	Højt specialiseret
Målgruppe-specifik graduering	Leverandøren har systematiske tilgange til det tværfaglige og tværsektorielle samarbejde, som sikrer, at alle medarbejdere på tværs af faggrupper, i samarbejde med barnet, den unge eller den voksne med autisme, arbejder strukturunderstøttet og visuelt med afsæt i de samme mål i forhold til at yde en fælles og helhedsorienteret indsats.	Leverandøren har systematiske tilgange til det tværfaglige og det tværsektorielle samarbejde, som sikrer, at alle medarbejdere på tværs af faggrupper, i samarbejde med barnet, den unge eller den voksne med autisme, arbejder strukturunderstøttet og visuelt med afsæt i de samme mål i forhold til at yde en fælles og helhedsorienteret indsats.	Leverandøren har systematiske tilgange til det tværfaglige og det tværsektorielle samarbejde som sikrer, at medarbejdere på tværs af faggrupper, i samarbejde med barnet, den unge eller den voksne med autisme, arbejder strukturunderstøttet og visuelt med afsæt i de samme mål i forhold til at yde en fælles og helhedsorienteret indsats.
	Kulturen i teamet er præget af respekt for forskellige fagligheder og organiseringen skal understøtte, at de forskellige kompetencer og færdigheder understøtter personen med autisms mål.	Kulturen i teamet er præget af respekt for forskellige fagligheder og organiseringen skal understøtte, at de forskellige kompetencer og færdigheder understøtter personen med autisms mål.	Kulturen i teamet er præget af respekt for forskellige fagligheder og organiseringen understøtter, at de forskellige kompetencer og færdigheder understøtter de enkelte børn, unge eller voksnes mål.
Eksempler	Leverandøren har fx efter behov netværksmøder med et barn med autisme med deltagelse af skole, hjem og myndighed i forhold til barnets trivsel i sit aktuelle skoletilbud og eventuelt behov for ekstra støtte.	Leverandøren har fx fortløbende tværfagligt samarbejde i form af jævnlige møder med en voksen med autisme med deltagelse af pårørende, pædagoger, talepædagoger, ergoterapeuter og psykologer om indsatsen i forhold til opfølgning på mål for den voksne	Leverandøren har fx tværsektorielt samarbejde i form af og skriftlige/visuelle planer og faste, hyppige møder mellem en ung med autisme, pårørende, pædagoger, ergoterapeuter og psykiatri i forhold til svær spiseforstyrrelse om indsatsen, opfølgning på mål og eventuel

	Let specialiseret	Moderat specialiseret	Højt specialiseret
		med autisme og eventuel justering af indsatsen i takt med, at personens behov ændres.	justering af indsatsen i takt med, at personens behov ændres.

I arbejdet med at støtte børn, unge og voksne med autisme er der stort behov for samarbejde og koordination

Indsatsen til mennesker med autisme vil ofte være sammensat af flere sociale, undervisningsmæssige, beskæftigelsesmæssige og sundhedsfaglige tilbud. Det betyder, at indsatserne foregår i et samarbejde mellem en lang række aktører på tværs af sundheds-, social-, undervisnings- og beskæftigelsesområdet, som leveres af både kommunale, tværkommunale, regionale, statslige og private tilbud. Ikke mindst snitfladerne mellem det sociale område til undervisningsområdet, beskæftigelsesområdet og psykiatrien er afgørende. Det er derfor af afgørende betydning for personen med autisme, at der sker en koordinering og et samarbejde på tværs af sektorer, lovgivninger og øvrige samarbejdsflader.

En helhedsorienteret social indsats forudsætter blandt andet, at ydelser og foranstaltninger tager udgangspunkt i personen med autisme og forældre/pårørendes perspektiv, ressourcer og behov samt at dette perspektiv gennemsyrrer samarbejdet og koordinering i de forskellige ydelser og foranstaltninger. Det forudsætter også en koordinering mellem den sociale indsats og tilstødende indsatser efter anden lovgivning¹⁶.

Kompleksiteten i indsatsen øges med antallet af aktører, der er involveret - både forskellige fagpersoner, forvaltninger og psykiatriske afdelinger – og det stiller større krav til koordinering og samarbejde.

På let specialiseret niveau kan der for eksempel være behov for koordinering af indsatsen, som blandt andet kan sikre, at personen får koordineret information om ydelser i forskellige forvaltninger og på tværs af sektorer (fx ungdomsuddannelse og samtidig § 85 forløb).

På moderat specialiseret niveau vil der ofte være behov for indsatser på tværs af social-, sundheds-, undervisnings- og beskæftigelsesområdet, som leveres af både kommunale, tværkommunale, regionale og private tilbud. Dette kræver en særlig koordinering og samarbejde om indsatsen.

Der vil på højt specialiseret niveau ofte være behov for indsatser på tværs af sundheds-, social-, undervisnings- og beskæftigelsesområdet, som leveres af både kommunale, tværkommunale, regionale og private tilbud. Dette kræver en særlig koordinering og tæt og integreret samarbejde om indsatsen fx i form af etablering af et særligt koordinerende team med autismeviden.

Kommunale fagfolk, VISO-specialister og pårørende peger på en række opmærksomhedspunkter i samarbejdet mellem forskellige dele af de kommunale forvaltninger, som er afgørende for at støtte personer med autisme. Det gælder bl.a. samarbejdet mellem børne- og ungeområdet og voksenområdet, og samarbejdet mellem de kommunale repræsentanter på voksenområdet, fx mellem jobcenter og socialafdeling, som indbyrdes må koordinere indsatser og kommunikation med personen med autisme.

På børneområdet er koordinering og samarbejde omkring barnets skolegang særlig relevant. Børn med autisme oplever oftere problemer med skolevægring. At få løst udfordringen med skolevægring kan være komplekst, da der ofte er mange parter involveret - både forskellige fagpersoner og ofte flere forvaltninger og psykiatriske afdelinger. I disse situationer er samar-

¹⁶ Målgruppebeskrivelse for børn, unge og voksne med autisme, s. 33.

bejdet omkring barnet særligt vigtigt for at sikre implementering af relevante indsatser og (lærings)strategier i hjem/skole/institution, herunder behov for tilpasning af barnets omgivelser/fysiske miljø og den pædagogiske tilgang¹⁷.

For unge er det særligt vigtigt med opmærksomhed på at skabe en god og autismevenlig overgang til voksenlivet for de unge med autisme, som nærmer sig 18 år, herunder fokus på overgang fra folkeskole til ungdomsuddannelse¹⁸.

På voksenområdet vil der typisk være behov for tæt samarbejde mellem beskæftigelsestilbud eller uddannelsestilbud, eventuelt døgntilbud og myndighed for at kunne støtte og hjælpe den voksne bedst muligt. Der kan være brug for møder med henblik på at sikre en fælles forståelse af den voksnes situation og profil, samt gensidig orientering og koordinering med henblik på sikring af samarbejde og fælles tilgang¹⁹.

Socialtilsynets vurdering af specialiseringsparameteret Samarbejdsformer

Socialtilsynet skal undersøge, hvordan leverandøren samarbejder tværfagligt internt og eksternt og eventuelt tværsektorielt med andre faggrupper. Herunder leverandørens praksis, procedurer og formaliserede samarbejdsaftaler.

Socialtilsynet skal vurdere, om medarbejderne samarbejder med relevante parter tværfagligt og tværsektorielt, herunder:

- om medarbejderne arbejder tværfagligt og tværsektorielt med de aktører, der er relevante set i forhold til de enkelte børn og unge eller voksnes behov.
- om samarbejdet er systematisk. Det vil sige, om det er en integreret del af leverandørens måde at arbejde på.

Datagrundlag

- Leverandørens beskrivelse af, hvordan det tværfaglige og tværsektorielle samarbejde internt og eksternt er organiseret og foregår i praksis. Herunder hvordan leverandøren sikrer, at alle medarbejdere på tværs af faggrupper arbejder med de samme metoder og faglige tilgange i forhold til de enkelte børn, unge eller voksne.
- Formaliserede samarbejdsaftaler og procedurer.
- Interview med ledelse og medarbejdere om, hvordan det tværfaglige og tværsektorielle samarbejde er organiseret og foregår i praksis.

¹⁷ Målgruppebeskrivelse for børn, unge og voksne med autisme, s. 7.

¹⁸ Målgruppebeskrivelse for børn, unge og voksne med autisme, s. 7.

¹⁹ Målgruppebeskrivelse for børn, unge og voksne med autisme, s. 7.

Vidensudvikling

I den generelle model beskrives vidensudvikling således:

Vidensudvikling indebærer, at en leverandør løbende holder sig opdateret om aktuelt bedste viden om metoder og faglige tilgange, der er relevante for indsatsen til målgruppen.

På let og moderat specialiseret niveau vil der være et krav om løbende at holde sig opdateret om den aktuelt bedste viden om metoder og faglige tilgange, der er relevante for indsatserne til de respektive målgrupper. På højt specialiseret niveau vil der desuden blive lagt vægt på, at leverandøren bidrager til vidensudviklingen, der er relevant for det målgruppespecifikke område, og til at videreformidle den viden, der bliver genereret. Denne forpligtelse kan opfyldes enten ved at opsamle og videreformidle viden fra egen og andres praksis, ved at deltage aktivt i eller lede faglige netværk eller udviklingsprojekter eller ved at levere rådgivning og undervisning til kommuner og andre leverandører.

Boks 7: Vidensudvikling i forhold til børn, unge og voksne med autisme

	Let specialiseret	Moderat specialiseret	Højt specialiseret
Målgruppe-specifik graduering	Leverandøren holder sig løbende opdateret i forhold til aktuel bedste viden om målgruppen i form af efteruddannelse og eventuelt videreuddannelse ²⁰ for medarbejderne, der giver generel viden om autisme.	Leverandøren holder sig løbende opdateret i forhold til aktuel bedste viden om målgruppen i form af efter- og videreuddannelse for medarbejderne, der giver særlig viden om autisme.	Leverandøren holder sig løbende opdateret i forhold til aktuel bedste viden om målgruppen i form af efter- og videreuddannelse samt særlige uddannelser eller certificeringer for medarbejderne, der giver specialiseret viden om autisme og relateret komorbiditet. Leverandøren bidrager til vidensudvikling på autismeområdet.
Eksempler	Medarbejderne deltager løbende i efteruddannelse, herunder kurser, der giver generel viden om eget fag i forhold til målgruppen og om autisme samt relaterede komorbide tilstande, samt hvordan denne viden kan omsættes i praksis.	Medarbejderne deltager løbende i efteruddannelse, herunder kurser, og videreuddannelse, der giver særlig viden om eget fag i forhold til målgruppen og om viden om autisme, om relaterede komorbide tilstande, viden om hvordan tilstødende vanskeligheder forebygges og behandles, samt viden om, hvordan denne viden kan omsættes i praksis.	Medarbejderne deltager løbende i efteruddannelse og videreuddannelse, der giver højt specialiseret viden om eget fag i forhold til målgruppen og om autisme samt relaterede komorbide tilstande, viden om hvordan tilstødende vanskeligheder forebygges og behandles, samt viden om, hvordan denne viden kan omsættes i praksis. Leverandøren bidrager til vidensudvikling på autismeområdet ved fx at deltage aktivt i eller leder faglige netværk eller udviklingsprojekter, levere

²⁰ Efteruddannelse er defineret som ajourførende uddannelsesaktiviteter, herunder kurser, der skal sikre, at den enkelte kontinuerligt er opdateret i forhold til de krav og forventninger, der stilles til professionsudøvelsen. Videreuddannelse er defineret som længerevarende uddannelsesforløb, der kvalificerer til at varetage funktioner på et højere niveau end grunduddannelsen. (Dansk Socialrådgiverforening: <https://dsr.dk/job-og-karriere/efter-og-videreuddannelse/forskellen-paa-efter-og-videreuddannelse>).

	Let specialiseret	Moderat specialiseret	Højt specialiseret
			rådgivning og undervisning til kommuner og andre leverandører og/eller medvirke til forskning via formelle samarbejdsaftaler med forskningsinstitutioner.

Det kræver stor viden og autismspecialiserede kompetencer at støtte børn, unge og voksne med behov for omfattende og/eller komplekse former for støtte. Fagpersonerne skal på alle specialiseringsniveauer have viden om autisme, metoder og tilgange, der tilpasses den enkelte. Samtidigt skal der være mulighed for at hente specialiseret viden hos mere specialiserede kolleger i kommunen eller andre tilbud²¹, hvis fagpersonerne mangler viden og kompetencer.

Autismespecifik viden omhandler fx²²:

- Viden om autisme i teori og praksis.
- Viden om, hvordan autismen kommer til udtryk hos den enkelte person.
- viden om stressfaktorer for den enkelte person med autisme.
- Viden om komorbide tilstande.
- Viden om hvordan tilstødende vanskeligheder forebygges og behandles.

Det er væsentligt, at medarbejdernes viden løbende opdateres via autismspecifikke efteruddannelser, herunder kurser, og eventuelle videre uddannelser, der matcher behovet for indsats på det pågældende specialiseringsniveau.

Socialtilsynets vurdering af specialiseringsparameteret Vidensudvikling

Socialtilsynet skal undersøge, hvordan leverandøren holder sig opdateret om aktuelt bedste viden på autismeområdet. Socialtilsynet skal endvidere undersøge, hvordan leverandøren bidrager til udvikling af aktuelt bedste viden på området, og hvori det bidrag består.

Socialtilsynet skal vurdere:

- om leverandøren løbende holder sig opdateret om aktuelt bedste viden om metoder, faglige tilgange og hjælpemidler, der er relevante for indsatserne til målgruppen børn, unge og voksne med autisme.
- om leverandøren bidrager til vidensudvikling på autismeområdet. Dette kan leverandøren fx gøre ved at opsamle og videreformidle viden fra egen eller andre praksis, ved at deltage aktivt i eller lede faglige netværk eller udviklingsprojekter og/eller ved at levere rådgivning og undervisning til kommuner eller andre leverandører om målgruppen autisme.

Datagrundlag

- Liste over kompetenceudviklingsaktiviteter for medarbejderne inden for de seneste to år.
- Leverandørens kompetenceudviklingsstrategi.
- Liste over de vidensudviklingsaktiviteter (rådgivning og undervisning til kommuner og andre leverandører, deltagelse i faglige netværk, udviklings- og forskningsprojekter mv.) på autismeområdet, som leverandøren deltager aktivt i eller leder.

²¹ Fx VISO eller Specialfunktionen Job & Handicap i Styrelsen For Arbejdsmarked og Rekruttering.

²² Målgruppebeskrivelse for børn, unge og voksne med autisme, s. 40.

- Interview med ledelse og medarbejdere, der er behov for uddybning af de oplysninger, der er indhentet via oplysningskemaet.

Udkkast

Metoder og faglige tilgange

I den generelle model beskrives metoder og faglige tilgange således:

Metoder og faglige tilgange indebærer et fokus på, at medarbejderne skal anvende metoder og faglige tilgange, der bygger på aktuelt bedste viden.

På alle tre specialiseringsniveauer er det eksempelvis relevant at tage afsæt i en velfunderet socialpædagogisk praksis med henblik på blandt andet at sikre inddragelse af borgeren med afsæt i borgerens ønsker og håb for fremtiden.

Derudover er det ligeledes relevant på alle tre specialiseringsniveauer, at medarbejderne skal kunne anvende målgruppespecifikke metoder og faglige tilgange, og på det højt specialiserede niveau øges behovet for en særlig tilpasning til målgruppens mere specialiserede behov, og medarbejderne skal kunne anvende en vifte af relevante metoder og faglige tilgange.

Boks 8: Metoder og faglige tilgange i forhold til børn, unge og voksne med autisme

	Let specialiseret	Moderat specialiseret	Højt specialiseret
Målgruppe-specifik graduering	Medarbejderne anvender metoder og faglige tilgange ²³ , der er relevante i forhold til at levere indsats på let specialiseringsniveau til børn, unge eller voksne med autisme.	Medarbejderne anvender en række forskellige metoder og faglige tilgange, der er relevante i forhold til at levere indsats på moderat specialiseringsniveau til børn, unge eller voksne med autisme og kan tilpasse metoderne til målgruppens specialiserede behov.	Medarbejderne anvender en række forskellige metoder og faglige tilgange, der er relevante i forhold til at levere indsats på højt specialiseringsniveau til børn, unge eller voksne med autisme og kan tilpasse metoderne til målgruppens mere specialiserede behov.
Eksempler	Relevante metoder og faglige tilgange i en let specialiseret indsats er fx PEERS, Social Tænkning og Sociale historier i forhold til social træning samt samtalemapper og KAT-kassen i forhold til psyko- edukation.	Relevante metoder og faglige tilgange i en moderat specialiseret indsats er fx TEACCH, hvor der lægges en særlig vægt på at sikre gode rammer for indlæring vha. fysiske og sociale struktureringer af omgivelserne og visualiseringer.	Relevante metoder og faglige tilgange i en højt specialiseret indsats er fx Low Arousal herunder en fælles faglig tilgang til brug af indretning så som afskærmning og muligheder for at trække sig for at forhindre udad reagerende adfærd.

Metoder og faglige tilgange kan være de samme på alle specialiseringsniveauer. Forskellen i specialiseringsniveau er mere relateret til de kompetencer og den viden og erfaring, som fagpersoner på henholdsvis let, moderat og højt specialiseret niveau har udi at anvende dem.

Metoder og faglige tilgange skal altid tilpasses de enkelte børn, unge eller voksnes forudsætninger og behov.

Indsats til personer med autisme bør tage udgangspunkt i målgruppens behov for genkendelige rutiner og forberedelse, tydelighed i kommunikation, rammer og struktur, samt brug af visuel støtte²⁴ i forhold til at navigere i hverdagens aktiviteter, socialt samspil og kommunikation. Ind-

²³ Jf. Socialstyrelsens begrebsbase defineres *metode* som en struktureret handling, som er italesat og tilstrækkelig tydelig og konkret til at handlingen kan reproducere. *Faglig tilgang* defineres som et fagligt eller teoretisk system, der udgør en ramme for, hvordan et arbejde skal udføres i kraft af et bestemt fokus og formål (<https://socialstyrelsen.dk/tvaergaende-omrader/begrebsbasen>).

²⁴ Visuel støtte kan fx dække over visuel og konkret støtte med brug af billeder, tekst, programmer, opskrifter, aktiviteters rækkefølge mm.

satser bør altid tilrettelægges med udgangspunkt i viden om autisme og den enkelte person med autismes alder og livssituation i øvrigt. Indsatser målrettet personer med autisme kan fx være²⁵.

- Indsatser, der understøtter udvikling af den enkeltes mestringsstrategier i personlige, sociale og faglige henseender.
- Indsatser, der undersøger og arbejder med den enkeltes fortællinger om sig selv og verden.
- Indsatser målrettet tilpasning af omgivelser med udgangspunkt i autismespecifik viden.

Der er behov for autismevenligt miljø og tilgang for at reducere stressbelastninger. Personer med autisme har potentielt en større andel af stressfaktorer i sine omgivelser og stresses ofte af andre faktorer end andre mennesker opfanger eller opfatter som værende stressende. Grundet stressfaktorer og som reaktion på belastning kan personen med autisme udvise symptomer som tilbagetrækning eller en ekstrem kravundgående adfærd, samt udadreagerende eller selvskadende adfærd i forskellig grad. Da det sociale omkring én person er dynamisk og i konstant bevægelse, gælder det, at der skal være særlig opmærksomhed på, at overgange og større ændringer kan være en særlig belastning²⁶.

Fagpersonernes indsigt i og viden om personen med autisme er afgørende. Der synes ikke at være bestemte enkeltmetoder, der generelt er virksomme på tværs af alle kontekster, men der findes en lang række forskellige metoder og faglige tilgange, som kan anvendes afhængig af behov. Eksempler på metoder og faglige tilgange er²⁷:

- TEACCH (rammer for indlæring vha. fysiske og sociale struktureringer af omgivelserne, Social stories og visualiseringer)
- Social træning (fx PEERS, Social Tænkning, Sociale historier, KAT-kassen)
- Psykoedukation (fx samtalemapper, KAT-kassen)
- Low Arousal (fx Afstemt Pædagogik, LA2)
- Kognitiv adfærdsterapi (fx Cool kids, MASSI)
- Fælles faglig tilgang til kommunikation (fx Alternativ og Supplerende Kommunikation (ASK) med visuelle elementer)
- Fælles faglig tilgang til brug af fysiske rammer og indretning (fx afskærmning, mulighed for at trække sig, plads til at finde ro)
- Fokus på sundhedsmæssige forhold (kontinuerlige lægetjek, Det dobbelte KRAM (Kost, Rygning, Alkohol, Motion og Kompetencer, Relationer, Accept, Mestring)
- Fælles faglig tilgang til støtte til almindelig daglig livsførelse (ADL) tilrettet den enkelte og den aktuelle situation.

Der kan også være behov for specialviden. Dette gør sig fx gældende ved børn og unge med autisme og samtidig angst, hvor der er behov for kognitiv adfærdsterapi. Dette gør sig fx også gældende i forhold til børn og unge uden talesprog og/eller komplekse kommunikationsbehov, hvor der er brug for specialiseret viden om kommunikationsnedsættelser og metodiske tilgange inden for dette felt. Ligesom der til eksempelvis personer med autisme og svær spiseforstyrrelse vil være behov for særlig specialviden inden for denne komorbiditet.

²⁵ Målgruppebeskrivelse for børn, unge og voksne med autisme, s. 7.

²⁶ Målgruppebeskrivelse for børn, unge og voksne med autisme, s. 7.

²⁷ Målgruppebeskrivelse for børn, unge og voksne med autisme, s. 37.

Socialtilsynets vurdering af specialiseringsparameteret Metoder og faglige tilgange

Socialtilsynet skal undersøge, hvilke metoder og faglige tilgange medarbejderne anvender, og hvordan de arbejder med disse.

Socialtilsynet skal vurdere:

- om medarbejderne arbejder med afsæt i en velfunderet praksis.
- om medarbejderne anvender metoder og faglige tilgange, der er relevante i forhold til børn, unge eller voksne med autisme. På moderat og højt specialiseret niveau skal medarbejderne kunne anvende en række metoder og skal løbende kunne tilpasse metoderne til de enkelte børn, unge og voksnes specialiserede behov.

Datagrundlag

- Beskrivelse af, hvilke metoder og faglige tilgange, leverandøren anvender.
- Beskrivelse af, hvordan leverandøren anvender metoderne i forhold til børnene, de unge eller de voksne.
- Interview med ledelse og medarbejdere, hvis der er behov for at uddybe de oplysninger, som er indhentet via oplysningsskemaet.

Udskæst

Hjælpemidler og teknologi

I den generelle model beskrives hjælpemidler og teknologi således:

Hjælpemidler og teknologi indebærer et fokus på, at medarbejderne, når det er relevant, skal have kompetencer til at understøtte anvendelsen af hjælpemidler og teknologi som led i indsatsen for at imødekomme konkrete behov hos den enkelte borger.

På alle specialiseringsniveauer kan der være behov for hjælpemidler og teknologi, men det er individuelt og uafhængigt af specialiseringsniveau, hvilke konkrete typer af hjælpemidler og teknologier der er relevante for den enkelte borger. På moderat og højt specialiseret niveau vil målgruppen ofte have et større behov for løbende tilpasning af indsatsen med og sammensætningen af hjælpemidler og teknologi.

Boks 9: Hjælpemidler og teknologi i forhold til børn, unge og voksne med autisme

	Let specialiseret	Moderat specialiseret	Højt specialiseret
Målgruppe-specifik graduering	Medarbejderne har kompetencerne til at understøtte anvendelsen af hjælpemidler og teknologier, der er relevante i forhold til at levere indsatser på let specialiseringsniveau til børn, unge eller voksne med autisme.	Medarbejderne har kompetencerne til at understøtte anvendelsen af hjælpemidler og teknologier, der er relevante i forhold til at levere indsatser på moderat specialiseringsniveau til børn, unge eller voksne med autisme.	Medarbejderne har kompetencerne til at understøtte anvendelsen af hjælpemidler og teknologier, der er relevante i forhold til at levere indsatser på højt specialiseringsniveau til børn, unge eller voksne med autisme.
Eksempler	Hjælpemidler i en let specialiseret indsats kan fx være kommunikationshjælpemidler og apps til smartphones samt tablets i forhold til at skabe overblik.	Hjælpemidler i en moderat specialiseret indsats kan fx være kommunikationshjælpemidler samt apps til smartphones og tablets, der understøtter social interaktion og teknologier, som kan understøtte de eksekutive funktioner og abstraktionsniveau.	Hjælpemidler i en højt specialiseret indsats kan fx være kommunikationshjælpemidler og apps til smartphones samt tablets, der understøtter social interaktion, hjælpemidler i forhold til at skabe overblik, teknologier, som kan understøtte de eksekutive funktioner og abstraktionsniveau samt hjælpemidler ifm. sensoriske udfordringer og sensorisk stimuli/skærmning.

For fagpersoner, som arbejder med personer med autisme, er det vigtigt at have nuanceret viden, stor teknologiforståelse og dyb kendskab til hjælpemidler og teknologi, og herunder hverdagsteknologi²⁸, som kan anvendes, som en integreret del af indsatsen. Der findes mange forskellige hjælpemidler og helt almindelige (hverdags)teknologier, der kan være relevante for personer med autisme. Men der er stor forskel på, hvilke hjælpemidler eller teknologier der er bedst egnet for den enkelte²⁹.

Kommunikationshjælpemidler og apps til smartphones og tablets kan være med til at understøtte interaktion, interpersonel relationsdannelse og socialisering i et fællesskab med andre. Den

²⁸ Hverdagsteknologier er teknologier der bruges så de får karakter af et hjælpemiddel fx en almindelig iPhones kalender med påmindelser. Disse vil kunne bruges til en stor del af målgruppen med autisme. Derfor er disse også relevante teknologier ift. mennesker med autisme.

²⁹ Målgruppebeskrivelse for børn, unge og voksne med autisme, s. 38.

fagprofessionelle er kommunikationspartner og giver kommunikativ støtte og hjælper personen med autisme til at udvikle en kommunikationsstrategi. Det handler først og fremmest om etablering af en anerkendende social interaktion, som tager udgangspunkt i de mulige udtryksmuligheder, som personen med autisme har. Det er meget individuelt hvordan og hvilken kommunikationsstrategi, der fungerer for den enkelte person med autisme. Det kræver stor kendskab til de mange muligheder der findes med understøttende hjælpemidler og teknologi. Det omfatter også respekten for de ofte anderledes måder at kommunikere på. Til børn og unge med autisme uden talesprog og/eller komplekse kommunikationsbehov findes forskellige former for kommunikationshjælpemidler, både lav- og højteknologiske og særlige strategier, der understøtter den enkeltes kommunikationsudtryk.

Sansestimulerende hjælpemidler kan ligeledes være en hjælp, hvis personen fx har søvnproblemer, oplever motorisk uro eller ubehag ved visse typer berøring. Herudover findes der hjælpemidler ud over almindelige ure og kalendere, som kan hjælpe med at skabe overblik over dagen/ugen.

Endvidere kan *teknologier, som kan understøtte de eksekutive funktioner, samt abstraktionsniveau* kan være nyttige.

Hjælpemidler, der understøtter visualisering, kan også være relevante. De kan bruges i mange situationer. Visualisering og prompting igangsætter en handling, og visualisering gør det muligt at foretage de forskellige handlinger i en rigtig rækkefølge ved at aktivitetens opbygning er gengivet visuelt i de nødvendige step. Visualisering kan fx bruges til at forstå og huske mundtlige beskeder, bearbejde følelser vha. billeder, forstå en opskrift, hvor teksten er suppleret med billeder, som viser, hvordan man tænder ovnen, vasker hænder osv.

Eksempler på hjælpemidler og teknologi³⁰:

- Hjælpemidler ifm. sensoriske udfordringer og sensorisk stimuli/skærmning kan fx være hørebøffer, tyngdedyner/veste/puder, massage, dufte, tangles mv.
- Kommunikationshjælpemidler kan fx være KAT-kassen, piktogrammer, PECS samt app's så som Avaz, Moment Diary eller Padlet.
- Strukturunderstøttende hjælpemidler kan fx være digitale tidsplaner og kalendere så som MobilizeMe, Tiimo, Showmyday, MemoAssist og Scan How.

For at kunne understøtte anvendelsen af hjælpemidler og teknologi skal medarbejderne have viden om hjælpemidlet og færdigheder til at kunne understøtte den enkelte person i at bruge hjælpemidlet. For at et hjælpemiddel får den forventede effekt for den enkelte, er det vigtigt, at hjælpemidlet bliver formidlet fagligt kompetent. En vigtig del af implementeringen af et hjælpemiddel er oplæring eller træning i brugen af det, i den situation hvor det skal anvendes. Det vil sige, at denne del af interventionen skal være aktivitetsbaseret. I nogle tilfælde kan oplæringen/træningen være omfattende, f.eks. hvis brugeren har en kognitiv funktionsnedsættelse, eller hvis pårørende, sundhedspersonale og /eller pædagoger indgår i brugen af hjælpemidlet, fx et kommunikationshjælpemiddel. I andre tilfælde kan oplæringen bestå af instruktion understøttet af skriftligt materiale³¹.

Socialtilsynets vurdering af specialiseringsparameteret Hjælpemidler og teknologi

Socialtilsynet skal undersøge, hvilke hjælpemidler og teknologi leverandøren anvender i indsatsen.

³⁰ Målgruppebeskrivelse for børn, unge og voksne med autisme, s. 38.

³¹ "Kompetenceprofiler for ergoterapeuter på hjælpemiddelområdet – anbefalinger om viden, færdigheder og kompetence". Af Åse Brandt og Didde Neuchs Christensen, Hjælpemiddelcentret, Københavns Kommune. Oktober 2018.

Socialtilsynet skal vurdere, om leverandøren understøtter anvendelsen af relevante hjælpemidler og teknologier, herunder:

- om leverandøren anvender hjælpemidler og teknologier svarende til målgruppens behov på det pågældende specialiseringsniveau.
- om medarbejderne har kompetencer til at understøtte anvendelse af relevante hjælpemidler og teknologi i indsatsen svarende til målgruppens behov på det pågældende specialiseringsniveau.

Datagrundlag

- Liste over hvilke hjælpemidler og teknologier, herunder hverdagsteknologier, leverandøren anvender til målgruppen med angivelse af, hvor mange børn, unge eller voksne der bruger det enkelte hjælpemiddel samt angivelse af, hvordan det er sikret, at der er de rette kompetencer til stede i hos leverandøren i forhold til at understøtte anvendelsen af hjælpemidlet.
- Ved besøget kan socialtilsynet observere brugen af hjælpemidler og teknologi eller bede en medarbejder om at demonstrere, hvordan et hjælpemiddel anvendes.
- Interview med ledelse og medarbejdere: Ledelsen kan fx interviewes om, hvordan det sikres, at medarbejdere har de rette kompetencer ift. at understøtte brugen af hjælpemidler og teknologi. Medarbejdere kan fx interviewes om, hvordan de i det daglige understøtter børnene, de unge eller de voksne i at anvende hjælpemidler og teknologi.

Bilag 1: Målgruppespecifikke specialiseringsparametre for autisme

Dette bilag er en oversigt over de otte målgruppespecifikke specialiseringsparametre for børn, unge og voksne med autisme, som vejledningen omhandler.

Boks 10: Målgruppespecifikke specialiseringsparametre på området for autisme

	Let specialiseret	Moderat specialiseret	Højt specialiseret
Aktiv praksis	Døgn- og botilbud samt botilbudslignende tilbud omfattet af socialtilsynslovens §§ 4, stk. 1, nr. 2-3 har det seneste kalenderår leveret let specialiserede indsatser til minimum fem børn, unge eller voksne i den specifikke del af målgruppen.	Døgn- og botilbud samt botilbudslignende tilbud omfattet af socialtilsynslovens §§ 4, stk. 1, nr. 2-3 har det seneste kalenderår leveret moderat specialiserede indsatser til minimum fem børn, unge eller voksne i den specifikke del af målgruppen.	Døgn- og botilbud samt botilbudslignende tilbud omfattet af socialtilsynslovens §§ 4, stk. 1, nr. 2-3 har det seneste kalenderår leveret højt specialiserede indsatser til minimum fem børn, unge eller voksne i den specifikke del af målgruppen.
	Leverandører, der <i>ikke</i> er døgn- og botilbud samt botilbudslignende tilbud omfattet af socialtilsynslovens §§ 4, stk. 1, nr. 2-3, har det seneste kalenderår leveret let specialiserede indsatser til minimum ti børn, unge eller voksne i den specifikke del af målgruppen.	Leverandører, der <i>ikke</i> er døgn- og botilbud samt botilbudslignende tilbud omfattet af socialtilsynslovens §§ 4, stk. 1, nr. 2-3, har det seneste kalenderår leveret moderat specialiserede indsatser til minimum ti børn, unge eller voksne i den specifikke del af målgruppen.	Leverandører, der <i>ikke</i> er døgn- og botilbud samt botilbudslignende tilbud omfattet af socialtilsynslovens §§ 4, stk. 1, nr. 2-3, har det seneste kalenderår leveret højt specialiserede indsatser til minimum ti børn, unge eller voksne i den specifikke del af målgruppen.
Praksiserfaring	De medarbejdere, der arbejder med børn, unge eller voksne med autisme, har samlet set praksiserfaring, der er relevant i forhold til at levere indsatser på let specialiseringsniveau.	Minimum halvdelen af de medarbejdere, der arbejder med børn, unge eller voksne med autisme, har minimum to års praksiserfaring, der er relevant i forhold til at levere indsatser på moderat specialiseringsniveau.	Minimum halvdelen af de medarbejdere, der arbejder med børn, unge eller voksne med autisme, har minimum fire års praksiserfaring, der er relevant i forhold til levere indsatser på højt specialiseringsniveau.
Uddannelsesmæssige kompetencer	De medarbejdere, der arbejder med børn, unge og voksne med autisme, har samlet set nødvendige grund- og efteruddannelser i forhold til at levere indsatser på let specialiseringsniveau.	Minimum halvdelen af de medarbejdere, der arbejder med børn, unge og voksne med autisme, har nødvendige grund- og efteruddannelser i forhold til at levere indsatser på moderat specialiseringsniveau.	Minimum halvdelen af de medarbejdere, der arbejder med børn, unge og autisme, har nødvendige grund-, efter- og videreuddannelser samt eventuelle særlige uddannelser eller certificeringer i forhold til at levere indsatser på højt specialiseringsniveau.

	Let specialiseret	Moderat specialiseret	Højt specialiseret
Fagmiljø	Leverandøren har kapacitet og robusthed til kontinuerligt at levere indsatser på let specialiseringsniveau. Det indebærer dels, at leverandøren sikrer, at relevante kompetencer kontinuerligt er til stede – også ved sygdom og ferie i medarbejdergruppen, og dels, at der er mulighed for erfaringsudveksling og faglig sparring.	Leverandøren har kapacitet og robusthed til kontinuerligt at levere indsatser på moderat specialiseringsniveau. Det indebærer dels, at leverandøren sikrer, at relevante kompetencer kontinuerligt er til stede – også ved sygdom og ferie i medarbejdergruppen, og dels, at der er mulighed for erfaringsudveksling og faglig sparring.	Leverandøren har kapacitet og robusthed til kontinuerligt at levere indsatser på højt specialiseringsniveau. Det indebærer dels, at leverandøren sikrer, at relevante kompetencer kontinuerligt er til stede – også ved sygdom og ferie i medarbejdergruppen, og dels, at der er mulighed for erfaringsudveksling og faglig sparring.
Samarbejdsformer	Leverandøren har systematiske tilgange til det tværfaglige og tværsektorielle samarbejde, som sikrer, at alle medarbejdere på tværs af faggrupper, i samarbejde med barnet, den unge eller den voksne med autisme, arbejder strukturunderstøttet og visuelt med afsæt i de samme mål i forhold til at yde en fælles og helhedsorienteret indsats.	Leverandøren har systematiske tilgange til det tværfaglige og det tværsektorielle samarbejde, som sikrer, at alle medarbejdere på tværs af faggrupper, i samarbejde med barnet, den unge eller den voksne med autisme, arbejder strukturunderstøttet og visuelt med afsæt i de samme mål i forhold til at yde en fælles og helhedsorienteret indsats.	Leverandøren har systematiske tilgange til det tværfaglige og det tværsektorielle samarbejde som sikrer, at medarbejdere på tværs af faggrupper, i samarbejde med barnet, den unge eller den voksne med autisme, arbejder strukturunderstøttet og visuelt med afsæt i de samme mål i forhold til at yde en fælles og helhedsorienteret indsats.
Vidensudvikling	Kulturen i teamet er præget af respekt for forskellige fagligheder og organiseringen skal understøtte, at de forskellige kompetencer og færdigheder understøtter personen med autisms mål.	Kulturen i teamet er præget af respekt for forskellige fagligheder og organiseringen skal understøtte, at de forskellige kompetencer og færdigheder understøtter personen med autisms mål.	Kulturen i teamet er præget af respekt for forskellige fagligheder og organiseringen understøtter, at de forskellige kompetencer og færdigheder understøtter de enkelte børn, unge eller voksnes mål.
Vidensudvikling	Leverandøren holder sig løbende opdateret i forhold til aktuel bedste viden om målgruppen i form af efteruddannelse og eventuelt videreuddannelse for medarbejderne, der giver generel viden om autisme.	Leverandøren holder sig løbende opdateret i forhold til aktuel bedste viden om målgruppen i form af efter- og videreuddannelse for medarbejderne, der giver særlig viden om autisme.	Leverandøren holder sig løbende opdateret i forhold til aktuel bedste viden om målgruppen i form af efter- og videreuddannelse samt særlige uddannelser eller certificeringer for medarbejderne, der giver specialiseret viden om autisme og relateret komorbiditet. Leverandøren bidrager til vidensudvikling på autismeområdet.
Metoder og faglige tilgange	Medarbejderne anvender metoder og faglige tilgange, der er relevante i forhold til at levere indsatser på let specialiseret	Medarbejderne anvender en række forskellige metoder og faglige tilgange, der er relevante i forhold til at levere indsat-	Medarbejderne anvender en række forskellige metoder og faglige tilgange, der er relevante i forhold til at levere indsat-

	Let specialiseret	Moderat specialiseret	Højt specialiseret
Hjælpemidler og teknologi	<p>seringsniveau til børn, unge eller voksne med autisme.</p> <p>Medarbejderne har kompetencerne til at understøtte anvendelsen af hjælpemidler og teknologier, der er relevante i forhold til at levere indsatser på let specialiseringsniveau til børn, unge eller voksne med autisme.</p>	<p>ser på moderat specialiseringsniveau til børn, unge eller voksne med autisme og kan tilpasse metoderne til målgruppens specialiserede behov.</p> <p>Medarbejderne har kompetencerne til at understøtte anvendelsen af hjælpemidler og teknologier, der er relevante i forhold til at levere indsatser på moderat specialiseringsniveau til børn, unge eller voksne med autisme.</p>	<p>ser på højt specialiseringsniveau til børn, unge eller voksne med autisme og kan tilpasse metoderne til målgruppens mere specialiserede behov.</p> <p>Medarbejderne har kompetencerne til at understøtte anvendelsen af hjælpemidler og teknologier, der er relevante i forhold til at levere indsatser på højt specialiseringsniveau til børn, unge eller voksne med autisme.</p>

Udskærs

Socialstyrelsen

Socialstyrelsen
Edisonsvej 1
5000 Odense C
Tlf.: 72 42 37 00

www.socialstyrelsen.dk

Udkast